

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknék, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 1 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frittal több.

A választói névjegyzékek kiigazítása.

(+) Nyitramegye központi választmánya ez évben új rendszert hozott be a választók névjegyzékeinek kiigazításánál.

A nyitrai kerületben, a mint arról tudomást szereztünk, több községben az 1895. évre összeírt választók nagy részét a névjegyzékekből kibagyják.

Távol állunk attól, hogy az összeíró bizottságokat pártoskodással s elfogultsággal vádoljuk, de ez nem tartóztathat minket vissza attól, hogy pártfeleinket arra ne figyelmeztessük, hogy a névjegyzékek összeállítását éber figyelemmel kísérjék; mert könnyen feltehető, hogy oly esetekben, midőn a választók negyedrésze vagy fele hagyatják ki, valami tévedés forog fen.

Kellő tájékozás végett közöljük a választási törvénynek a választók névjegyzékének összeállítására vonatkozó intézkedéseit.

Választói joggal bír, tehát a névjegyzékbe felveendő, minden honpolgár, a ki 20 éves mult, gyámság vagy gondnokság, vagy esőd alatt nem áll, politikai jogainak elvesztésére elítélve nincs, a ki mint eseléd vagy segédmunkás másnak szolgálatában nincsen, a következő feltételek mellett:

1. **Földbirtok** alapján választói joggal bír, a) a *kis és nagy községekben* az, a kiknek legalább $\frac{1}{4}$ urbéri telke, vagy evvel ha-

sonló kiterjedésű más művelés alatt álló földbirtoka (irtvány, szabadtelek, nemesi birtok) van. Milyen kiterjedéssel bír $\frac{1}{4}$ urbéri telek, az az illető község viszonyai szerint határozandó meg, mert az községeknél különbözik. — Művelés alatti földnek a belsőség, kert, szőlő, szántóföld és rét tekintendő.

Vegyünk példánul, hogy valamely községben 10 hold jön egynegyed urbéri telekre, de valakinek csak zsellértelek van, melynek kiterjedése csak 2 hold, választó, ha még 8 hold irtvány, szabadtelek, vagy a belsőségtől már elválasztott urbéri kültelek van.

b) Szabad kir. és rendezett tanácsu városokban (Nyitra, Érsekújvár, Szakolca) választó az, a ki 16 frt tiszta jövedelem után fizet adót, vagyis a pótdó, a megyei adók és községi pótlékok nélkül tisztán földadó fejében legalább 4 frt 80 krt fizet évenként.

Ezen földbirtoknál s földadónál nemcsak a férj, hanem a nőnek férjével közösen birt, valamint a kiskoru gyermekek földbirtoka is beszámítandó. Ha tehát a férjnek csak egy holdnyi földje van is, a többi pedig nejéé, vagy kiskoru gyermekeié, ez a választói jog megállapításánál figyelembe veendő.

2. **Házbirtok** alapján bírnak választási joggal:

a) A kik 105 frt házbér után fizetnek adót, vagyis *Nyitrán* általános jövedelmi pótdó, városi pótlék és megyei pótdók nélkül

tisztán házbér adó fejében 15 frt 75 krt, másutt 11 frt 46 krt.

b) Szabad kir. és rendezett tanácsu városokban azok, a kiknek olyan házuk van, melyben 3 szoba (vagy bolt) található, habár ideiglenesen adómentes.

A háznak, épügy mint a földbirtoknál, nem kell a választó polgár kizárólagos tulajdonának lennie, lehet az nejével s gyermekeivel közös is.

3. Részben a föld, részben házbirtoknál a választói jogosultságot az adja meg, ha az adóalapul vett tiszta jövedelem 105 frt. Ezt a föld s házbirtok különfelesége miatt csak úgy lehet meghatározni, hogy az ez iránt érdeklődő a községi vagy körjegyzőnél vezetett B) táblából szerez felvilágosítást, vagy ha a tiszta jövedelem, mely után a föld vagy házadó kivettett az adókönyvecskebe be van írva.

4. **Iparosok** választói joggal bírnak, a) ha Nyitrán, Érsekújvárott és Szakoleán legalább 10 frt 50 kr tiszta III. osztályu kereseti adót fizetnek, b) a kis és nagy községekben ha legalább *egy segéd* után fizetnek adót. — A városokban tehát nem jó figyelembe a segéd, csak a többi községekben.

5. **Kereskedők** és gyárosok választók, ha 10 frt 50 krt III. oszt. tiszta kereseti adót fizetnek.

6. Foglalkozásukra való tekintet nélkül választó az is, a ki legalább 10 frt 50 krt

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCAJA.

Egy amerikai polgári házasság.

— Humoreszk. —

Angolból: **Karefalvi.**

Ma is jót nevetek, ha az Andrews Jakab lakodalma és öreg barátom Crokers Náthán jut eszembe. Ez volt azután igazi minta-bíró! Egy se találkozott Massachusettsban, ki oly méltóság-teljesen ült volna kemény székén, mint a tiszteltreméltó Crokers Náthán.

Hajthatatlan és megvesztegethetlen bíró, kinek csak azt a gyöngeséget lehetett szemére vetni, hogy tulságosan szerette a szeszes italokat, vagy ha hitelt lehetett adni szavának, különös hévvel kutatta, nem hamisítják-e az alkohol tartalmu folyadékokat.

Bármiként legyen is a dolog, Andrews Jakab lakodalman kétségbe kezdém vonni állításait. Midőn ugyanis Andrews Jakab nőül akarta venni a kis Steward Bettyt, e minta-bíró hivatott meg, hogy polgári házasság útján eskettesse meg a boldog párt. Crokers Náthán nagyon megörült e megbízásnak és a kitűzött órában pontosan megjelent Stewardék fényesen kivilágított termében.

Arca sugárzott a büszke érzettől, hogy ő megnősülhetne ugyan a mátkapár nélkül, ők azonban nem egyesülhetnének nélküle és ez érzet csodálatosan meghatotta a szigorú bíró, úgy, hogy pohár pohár után ömlött a fehér nyakkendő mögötti feneketlen melységbe. Most azonban elnémultak a zene hangjai és elérkezett az idő, hogy a szent házasság szent kötelekét hurkolja Andrews Jakab és Steward Betty körül. Az egybegyűlt vendégeket áthatotta az a sajtáságos érzés, mely ünnepélyes közeledtét jelzi.

— Vajjon minő lesz Jakab tartása? — sutogták az ifjak.

— Vajjon nem ájul-e el a szegény Betty? — kérdezték egymástól a hölgyek, ámbár mindegyik szentül meg volt győződve arról, hogy esetleg bátran lépne a bíró elé.

En pedig azt kérdeztem magamban: vajjon miként fog Crokers ur eligazodni? Mert a legnagyobb figyelemmel kísértem a bordeauxi palacok egymásutáni kiürítését.

Végre elérkezett a döntő pillanat. Ő kegyelme lassan és óvatosan emelkedett föl székéből, mintha sajnálta volna, hogy el kell hagynia e biztos társadalmi helyet és miközben tévovázva nézett végig a vendégeken, fölfedezte a County-

Sheriff a börtönfelügyelő jól ismert, kerek arcát, ki szintén a vendégek közt volt.

A bíró ur épp eleget fogyasztott el az „importált“ nemes folyadékból, hogy megfélekedezék a megejtendő hivatalos ténykedés tulajdonképen vett jellegeről, e helyett azonban, mint rendesen, bírói öntudata a legmagasabb fokra emelkedett és a Sheriff megpillantására legott nyilvánult is. Hivatalos arccal nézett a tisztviselőre és ünnepélyes hangon mondá:

— Mister Sheriff! A törvényszék egybegyűlt, vezesse be a vádlottakat!

A vendégek ámultan néztek egymásra, miközben a Sheriff gyöngéden ültette le a „törvényszék“ és ő kegyelmének megmagyarázni igyekezett a tévedést.

Ugy látszott már, hogy minden jóra fordul, ha bosszantó akadály nem állott volna be, melyet a völegény távolléte okozott.

Jakab barátom ugyanis mindig vig cimpora volt és pillanatra távozott, hogy egyik távozó barátjának bucsulakomáján meg egy pohár bort igyék. De meg mielőtt Jakab visszajött volna, a vendégek közül valamelyik a méltóságteljes bírónak megsugta a „tárgyalás elhatalasításának“ okát, mire a bíró orditá:

III. oszt. adóval van megróva, így az ügy-
nökök, magánzók stb.

7. *Magánhivatalnokok*, így gazdatisztek
stb. választói jogát megállapítja az, ha leg-
alább 700 frt után vannak IV. oszt. kereseti
adóval, vagyis 9 frttal megróva.

8. Lelkészek és segédlelkészek, tanítók
s általában okleveles emberek jövedelmökre
való tekintet nélkül bírnak választói joggal,
és pedig a lelkészek, jegyzők s tanítók ak-
kor, ha végleg megválasztva vagy kinevezve
vannak.

Mindezek azonban *választói jogosultsá-
gukat elvesztik*, ha az 1894. évi adót 1895.
évi április 15-éig meg nem fizették.

A választók névjegyzékének kiigazítására
kiküldött bizottság tartozik előre kitűzni s
tudatni a határnapot, melyen működni fog.
Városunkban és nagyközségekben külön, kis
községekre nézve pedig a körjegyzőség székhelyén
kell a küldöttségnek a kiigazítást esz-
közölnie.

Ezen hivatalos működés nyilvános s ja-
gában áll mindenkinek a küldöttség előtt
megjelennie, s választói jogát igazolni.

A névjegyzék kiigazítása olyképp történik,
hogy először is *kihagyatnak* mindazok, a kik
meghaltak, vagy pedig választói jogosultságu-
kat bármely okból, pl. adóhátrálék, a föld-
birtok csökkenése miatt elvesztették, — to-
vábbá *beveendők* mindazok, a kik a fentel-
adottak szerint választói joggal bírnak. —
Azok, a kik ingatlan birtok (föld, ház) után
fizetnek adót, kimutatni tartoznak, hogy tele-
lekkönyvi tulajdonosok, vagy legalább igazol-
niok kell, hogy az ingatlan birtokában vannak,
s *azt szerződés útján megszerezték*, vagy
örökölték, s hogy az adót ők fizetik.

A választók személyazonosságának iga-
zolására esetleg a melléknév, az életkor (szü-
letési év) vagy házsám is bevehető, de ez a
küldöttségtől függ, valjon azt szükségesnek
tartja. Ha több egynevű ember van a köz-
ségben, a megkülönböztetést kitüntető jelzés
okvetlenül felveendő.

A küldöttségek az így kiigazított név-

— Mr. Sheriff! Legott elem vezet Andrew
Jakabot, s ha vonakodik, verje békába!

Aztán a menyasszony felé fordult, ki zava-
rodottan állt előtte és szelidebb hangon folytatta:

— Amint látszik, ön a vádló. Vegyen erőt
gyermekem, törvényszékem előtt az elcsábított
ártatlanság mindig oltalmat fog nyerni, míg Mas-
sachusettsban jog és igazság uralkodik.

Ez volt a legnagyobb baklövés, mi az Egye-
sült Államokban valaha történt és Crokers Náthán
kénytelen volt, hogy kerekét oldjon a hivatalos
helyreigazítások özöne előtt és csakis néhány csöpp
bevétele után sikerült neki, hogy visszanyerje a
szükséges hidegverésűséget.

Hála Istennek most már ismét rendbe lát-
szék jönni, a vőlegény örömtől ragyogó arccal
jelent meg.

— Andrews Jakab — szólalt meg a törvény
őre kissé szepegeve, mint az rendesen történni
szokott, midőn az italok szesze körülvette. —
Keljen föl Andrews Jakab! Mit hozhat elő ment-
ségere?

— Damm me master Crokers, — szólalt
meg Sheriff — hisz ezt az embert nem akasz-
tani, hanem esketni kell.

Ő kegyelme nagyot lélezett, aztán erélye-

jegyzékeket a központi választmányhoz küldik,
mely azokat átvizsgálja s a választók névsorát
betűrendben összeállítja.

Az egész választó-kerület választóinak
névsora azután a központi választmány székhelyén
(Nyitrán), a városok és nagy községek
névsora a község házában, a kis községeké a
körjegyző székhelyén teendő ki közszemlére.

Minden községi elöljáróság tartozik szo-
kott módon (pl. dobszóval) közhírré tenni,
mikor tétetnek ki a névjegyzékek közszem-
lére. Ezeket azután délelőtt 8—12 óra között
mindenki átnézheti, délután 2—6 óra közt
le is másolhatja.

Saját személyét illetőleg mindenki akár
azért, mert a névjegyzékből kihagyták, akár
pedig azért, mert nevét, korát vagy más jel-
zőjét hibásan írták be, felszólalhat; — de
bárkinek is, a ki azon kerületben választó,
jogában áll *bármely jogtalan felvétel vagy
kihagyás* vagy hibás jelzés ellen felszólalni.

Ezen *felszólalások írásban* és pedig a
névjegyzék nyilvános közzétételét követő 10
nap alatt adandók be, s az azokat átvevő
községi elöljáróság köteles kiváratra a beadás-
ról elismervényt is adni.

A felszólalások s az arra tett netaláni
észrevételek azután a központi választmányhoz
terjesztetnek fel, s ez tartozik azokat szeptem-
ber 20-áig elintézni. — Szeptember 20—30
napjain a választmány határozatai éppoly te-
endőek közé, mint a névjegyzékek, s jogában
áll az érdekelteknek, mint fentebb jeleztük,
10 nap alatt újból felszólalni. *Ezen felszólá-
lásokat* végső fokban a m. kir. Curia intézi el.

Felhívjuk tehát különösen a lelkész és
tanító urakat s egyéb érdeklődő urakat, hogy
a fenteladottak szemmel tartása mellett éber
figyelemmel kísérjék a névjegyzékek összeál-
lítását s minden egyes esetben éljenek fel-
szólalási jogukkal. Ha kell, legyen akár
ezer felszólalás, de ne veszítse el senki al-
kotmányos jogát nembánomság miatt. — A
jogos felszólalások minden esetre biztos
eredményre vezetnek, a fáradság tehát és
gondosság nem lesz hiábavaló.

sen hunyorított szemével, de azért nem tágitott,
hanem merész fordulattal mondá:

— Andrews Jakab . . . a . . . karja-e . . . nőül
venni Steward Bet . . . Bettyt?

Ez mindenestre haladást jelzett és Jakab
helybenhagyólag bólintott.

— Hát ön . . . Steward Betty . . . megmarad
a mellett, hogy vádolt bűntetve legyen?

A Sheriff újra felbeszakítá és emlékeztette
ittléteinek céljára.

— Miss Betty . . . — folytatta a rendületlen
bíró — akar-e Andrews Jakab nejevé lenni?

— Hisz tudja sir, hogy akarok, — felelte
Betty kacagva.

— E szerint a törvényszék élethossziglan . . .

— De master Crokers!

— Igaz! E szerint férj és feleségnek nyil-
vánitom és — e pillanatban megtörle veritékes
homlokát — Isten legyen irtalmas lelküknek . . .
Sheriff! Vezesse el az elítélteket!

A társaság kacagott, Crokers pedig mélabus
arccal ivott még egy pohár grogot.

— Mám . . . Sheriff . . . mily nehéz . . . szo-
moru . . . hivatal a bírő . . . De . . . fiat justitia
et pe . . . pe . . . pcreat mundus.

A szavazó gép. A kormánypártnak két
botrányos szavazásról kell megemlékeznünk a
lefolyt hétről. Mit is jegyezhetnénk fel róla külön-
ben. Se feje, se lába, se gondolata, szavazni szo-
kott csak, ez az ő mindenkori feladata a főnök
parancsa szerint. De olyan botrányosan, mint a
lefolyt héten, rég nem szavazott már; megsza-
vazta, hogy a semmi valami, s hogy a fekete fehér.
Tudomásul vette t. i. Bánffy feleletét az Agli-
ardi-Kálnoky ügyben, aki azt felelte, hogy ebben
az ügyben nem felel semmit, úgy hogy a mai
napig sem tudja senki, beleavatkozott-e a nuncius
az ország belügyeibe és Bánffy a Kálnokytól ka-
pott gorombaságért vett-e valami elégtételt? „Az
időközben felmerült események bővebb magyará-
zatot nem igényelnek. Kérem válaszmot tudomá-
sul venni”. Ényit mondott Bánffy. Hát mik
azok az időközben felmerült események? Hogy a
primás a főrendiházban kimondta, hogy a nuncius
semmit sem tett, a mi az ország belügyeibe való
beavatkozásnak még csak látszatával is bírna?
Ez a felmerült esemény? De hiszen ez akkor
anuyit jelent, hogy a primás meghazudtolta Bán-
ffyt. És ez nem igényelne magyarázatot? Vagy
hogy Kálnoky „subjektív okokból” lemondott, mert
Bánffyval szolgálni nem akar? Hol van itt
Bánffy igazolva, hol a felmerült nuncius-ügy el-
intézve? Seholy; Bánffy pelengérré van állítva,
de azért a kormánypárt tudomásul vette a nem
adott választ, mert neki ez is válasz, mert mu-
száj hogy annak tekintse. A másik botrányos
szavazás történt, midőn a kormánypárt tudomá-
sul vette, hogy Tarnóczy az első nyitri választá-
snál nem sértette meg az itt járt képviselők
mentelmi jogát, midőn őket megsértette, egyiket-
másikat meg éppen becsmarni akart. Saját jo-
gukról, a képviselői immunitásról így képesek
ezek az emberek itélni, mert Bánffy úgy paran-
csolja. Igazán mondhatna-e valamit Bánffy, amit
ezek nem helyeselnének? Így feledkeznek meg az
ember a kormánypárton, hogy ő gondolkozó ember
— a kijáró koncért.

A nyitri választó-kerületben a
szavazókat összeíró küldöttség, mint értesülünk,
erősen redukálta a mostani szavazók számát. Ugy
lesz az bizonyára más kerületekben is. A cél az,
ily uton lehetőleg biztosítani a kormánypárt győ-
zelmét a jövőre. Azonban ha az illetékesek vi-
gyáznak, a törvénnyel kezükben reklamációk
útján elejét vehetik minden netaláni furfangnak.
Örködni kell és semmit sem szabad mulasztani.
Hallottunk pl. községről, hol csupán földeszek
laktak, hogy 1874-ben a legkevésbé megrótt 1/4
urbéri telek adóját 3, az utolsó évben 5, az idén
pedig már 6 frtban vettek, ehhez mérten már a
jelen összeírásnál 13 választó esett ki. Tehát
utánna kell járni, mi az illető községben a leg-
kevésbé megrótt 1/4 urbéri telek adója a *valóság-
ban*? A nyitri kerületben, biztosak vagyunk
benne, furfang nem fog megenni se pro, se con-
tra, mert itt lesz arra hivatott, aki a törvény
felett örködni fog. Nyitra városában most hétfőn
lesz az összeírás, illetőleg a kiigazítás. Az egész
szabadelvű rendszer — mint ez a példa is mu-
tatja — elnyomásra, jogfosztásra, önkényre tö-
rekszik és követői mégis szabadságról beszélnek.
Különbön megjegyezzük és pedig figyelmeztetés-
képpen, hogy az összeírtak névjegyzéke minde-
nyütt, városban, községben legkésőbb július 5-én
közszemlére tétetik ki; 10 napon belül, tehát
július 15-ig beadandó a reklamáció a központi
választmányhoz; ezen 10 napon belül délutáni
2—6 óráig a jegyzéket bárki lemásolhatja. A köz-
ponti választmánynak a felszólalásokra vonatkozó
határozatai szept. 20-tól 30-áig teendők ki a köz-
szemlére és ezen határozatok ellen a kitévelt kö-
vető 10 nap alatt adható be a kuriához szóló fe-
lelkezés. A névjegyzékre vonatkozó összes bead-
ványok, kivonatok, bizonyítványok vagy egyéb
okiratok, bélyegmentesek és díj nélkül szolgálta-
tandók ki. Van tehát jogorvoslatnak módja, csak
élni kell vele.

Lueger.

Ez a név odaát Ausztriában egy új irány-
nyal, a keresztény szociális irány fejlődésével áll
szoros kapcsolatban, s Luegernek Bécs polgár-
mesterévé való választásában mindenki a kereszt-
tény szocialisták győzelmét látja. Ami annál figye-
lemreméltóbb, mert ezt nem a fanatizált paraszt-
tömegek, mint nálunk a választásokról beszélni
szokás, de a művelt társadalom elitje, Bécs vá-
rosa tette, mely a keresztény irány uralmában és
a liberalizmus elejtésében keresi jobb jövőjét.

Luegernek a polgármesteri székre emelése ezt jelenti.

Bizonyos irányu sajtó ferdítéseivel szemben Lueger személyére s irányára vonatkozólag olvasóink tájékoztatására közlünk itt egy a „Hazánk” május 19-iki számában megjelent bécsi levelet, mely megmondja, ki az a Lueger és mi az a keresztény szociális irány?

A levél így szól:

„Dr. Lueger Károly ügyvéd, Bécs városának adminisztrációjára nézve, de a tartományi gyűlésen politikai tekintetben is — új program életbe léptetését jelenti.

A bécsi sajtó hét nyolcadrésze gondoskodott arról, hogy az antiliberális elemeket alája helyezze a szociál-demokratáknak és dr. Luegerben megtestesülve látta évek óta a „legfeketébb reakciót.”

A szeparatistikus érdekeket szolgáló sajtó tulszai tökéletesen azonosak Bécsben és Budapesten. mintha egy központból irányítanak, a melynek jelzőtábláján nem is az áll, hogy liberalizmus, hanem az, hogy *hatalmi érdek*, a mely a nagy eszmék zászlajának foszlányaiba burkolt plutokrácia érdekeivel, politikai és társadalmi érdekeivel kongruens.

Ennek a sajtónak köszönhető, hogy önök Magyarországon „Lueger és társai” alatt a magyar nemzet ellenségeit tanulták megismerni, mert ilyeneknek lettek bemutatva mindenben, pedig én, a ki különösen Lueger urat évek óta ismerem, tudom, hogy sem ő, sem a többi antiliberálisok a magyarok ellen semmi ellenszenvvel nem viseltettek, hanem igenis küzdenek az ellen, hogy a Magyarországon tulsulyra vergődött merkantilizmus emberei befolyást gyakoroljanak Ausztriára is. Nagyon jól tudja dr. Lueger, hogy a magyar nép képviselése a rossz választási törvény alapján nem is nemzeti népképviselés, hogy a magyar országgyűlés liberalizmusa nem felel meg a nép kedélyének, gondolkozási irányának, mert a magyar mindenkor konzervatív szellemű volt abban a tekintetben, hogy nemzetiségét megőrizni akarva, nem ment bele a lármás, nemzeti jellegétől annyira elütő nemzetköziségbe.

Keresztény szociálisták létrejött uralma Bécsben 15 esztendő munkának az eredménye és eredménye annak, hogy a liberálisok mindig csak a hatalmi érdekeket szolgálva, megfedkeztek arról, hogy a népet is szolgálni kell. Ok tönkretették az ötvenes évek végén durgazdag császárvárost. A külső nagyszerűség és pompa nem téveszthet meg most már senkit. De az sem fog megteveszteni senkit, hogy ha a liberálisok szócsövei azt hirdetik, hogy a jelenlegi állapotokat az antiszemita heccetek szülték meg. Megteremtette ezt az az állapot, hogy nagy és tiszteletré méltó eszmék burkában *önző hatalmi klikk* szervezkedett, a mely urra tette a lelketlen tőkét, a nagy ipar árnyékában kifejeztesztette a proletárságot.

Annyi igaz, hogy dr. Lueger a 67-iki kiegyezésnek ellensége, mert azt mondja, hogy a magyar liberalizmusnak társulása a felforgató radikálizmussal káros befolyással van Ausztriára is, ő inkább szeretne egy *különlő Magyarországot* függetlenül, mint olyat, a mely Ausztriával közgazdaságilag is annyira össze van kötve.

Annyit már most is irhatok, hogy a liberális községi képviselők között van egynehány olyan ember, a ki a polgármesteri választás alkalmával Luegerre fog szavazni, úgy hogy Lueger meg fogja kapni a 70—75 szavazatot. Attól pedig nem tart senki, hogy az adminisztráció rosszabb lesz. Bécs város hivatalnoki kara kitűnő s rajta az új uralom nem fog változtatni, hiszen az autonóm rendszeren változtatás nem fog történni. Az ellenőrzés persze sokkal erélyesebb lesz, mint eddig, s a *milliókkal nem fognak úgy dobálózni*, mint eddig a népesség rovására és a városi financiaik egyenes tönkretételére dolgozva, csak hogy *egyes liberális nagyságok megszédhessék magukat*. Ez az, a mi legjobban faj a liberálisoknak és ezért vannak leginkább Luegerrel haragban.”

Ezt jelenti a keresztény szociális irány, a nemzeteket tönkretévő és csak bizonyos önző érdekeket szolgáló liberalizmussal szemben. Így gondolkozik róla Bécs városa, a műveltek társadalma. Nálunk persze ilyesmit az érdekklikkek szolgálatában álló körök csak paraszt-fanatizmusnak néznek. De vajon meddig?

Munkakönnyítés a Tarnóczyaknak.

Hogy a Tarnóczy Gusztáv és consortes máskor ne legyenek kénytelenek oly nagy erőfeszítést tenni lelkiismeretükön, a választók összeírására kiküldött bizottság most megkönnyíteni akarja a dolgot, s a szavazatok elutasításával, illetőleg a jogtalan voksok felvételével már most anticipálják a nyitrai rendszert.

Mocsonok és Királyi községekben folyó évi május hó 18-án történt a választók névjegyzékének kiigazítása. Az összeíró küldöttség tagjai: Chemniczky Géza árvásszéki úrnök, az összeíró bizottság elnöke, Lelley ivánkai és Cseh József mocsonoki jegyzők voltak. A nevezett küldöttség alighanem Tarnóczy és Szulyovszky iskolájából került ki; az összeírásnál tapasztalt törvényellenességek ugyanis erre engednek következtetni. A census alapjául, a legkevésbé megrótt urbéri értelemben vett egy negyed telek után fizetett 10 frt 80 kr lett elfogadva. Spanyol Ferenc kerékgyártó és egyházi, aki 3 frt 60 kr I. oszt. jöv. és 16 frt 51 kr földadóval, Skulányi püspöki pajtamester 13 frt 96 kr földadóval vannak megróva, el lettek útve a szavazattól azért, mert „szolgálati viszonyban állanak”; de ugyanakkor a két községi szolgának (polgár) — megútvén adójuk a kívánt censt — megadják a szavazatot, mert hogy ezek nem „állanak szolgálati viszonyban”, hanem „*tiszteiselő*” számba mennek. Kelecsényi A. kántortanítót, a reá tévesen kírított s ezért megfellebezett 1 forint 98 krnyi „tőke kamat adó hátrálék” miatt délelőtt elűtik, s délután — úgy látszik, hogy ezen urak consequensége ily hosszú időre nem terjed ki. — Királyi község névj. kiigazításánál Fischer Ábrahámnak ugyancsak hasonló minőségű „tőke kamat adó hátrálék” dacára azt megadják. Prekopp tanítót egyszerűen mellőzik, s csak felszólalásomra adják meg neki a szavazatot; Ringwald Heinrichot mint közvetlen adófizetőt tünteti föl a jegyző, holott köztudomás szerint nem az, s dacára, hogy 91 frt 76 kr adóhátrálékkal szerepel a B) tabellában, bevezetik a választók listájába. Sed nunc venio ad fortissimum. Délben a mocsonoki választók névjegyzéke elkészülvén, azt szépen lezárják és aláírják.

Délután az összeíró bizottság Királyi község névjegyzék-kiigazításával készen levén, egyszerre Cseh József mocsonoki jegyző — s mint a küldöttség egyik tagja — kiveszi zsebéből a pénztárcáját s ezeket mondja: „Egy szavazatot akarok megmenteni; Offenberger Samu izraelita tanító adóhátrálék miatt délelőtt ki lett hagyva a választók jegyzékéből. Ezt az adóhátrálékot (12 frt 52 krt) én fizetem le helyette, s kérek számára szavazatot. Gy. ur, kérem hozza át a naplót s vezesse be a hátrálék törlesztését”. Ez a jelenlévők szemeláttára, és pedig Moró Béla, Győry Kálmán s-jegyző, Lackovics T. tanító, Rábék István királyi bíró és az én szememláttára megtörténné, az elnök, Chemniczky G. előhuzta a már délelőtt lezárt és aláírt mocsonoki választók jegyzékét, s utólag — midőn Mocsonok község részéről egy előjáró sem volt jelen — a törvény nyilvános areulesapásával, beiratta Offenberger nevét. Ha ez sem törvényellenesség, akkor semmi az ég alatt. Ily eljárás mellett, kár fáradni a küldöttség tagjainak, kár időtől megfosztani a jobbára földművesekből álló községi előjáróságot és a jelentkező adózó polgárokat; állítsák ki egyszerűen amugy írják be a hivatalnokokat, tisztviselőket, jegyzőket és zsidókat és végeredményében azt fogják elérni, amin annyit fáradsanak, amin annyit török a fejüket, hogy mily furfanggal üssek el az ellenzéki néppárti színezetű adózókat a szavazattól.

Mocsonok, 1895. évi május hó 20-án.

— a.

A nyitra-zsámbokréthy választó-kerületben most folyik a választók névjegyzékének kiigazítása az 1896. évre; de hogy mily törvénysértéssel mily lelkiismeretlenséggel akarja az összeíró bizottság az adófizető népet — a néppárt embereit — alkotmányadta jogától megfosztani: az minden képletet felülhalad. Oly önkényes, oly cynismussal csinálja ezt a „műveletet” a bizottság, hogy az igazságszerető és törvénytisztelő ember nem átalja bevallani, hogy az ilyen alkotmányosságnál százsorta jobb a kényuralom; mert ilyen alkotmányos élet nem más, mint a szabadelvűség szellel-bélelt köntösébe bujt zsarnokság; hisz törvényeink, melyek a szabadságot, jogainkat megvédeni vannak hivatva, csak azért vannak meg a papíroson, hogy az életben ép a végrehajtó közegek által a legotrombább módon kijátszassanak. „A capite foetet piscis” . . . ez a nyitja a dolgoknak; Bánffy, Perczel, Tarnóczy . . . és az összeíró bizottságok.

Nagy-Bélicen május hó 21. jelent meg az összeíró bizottság: Dr. Rudnay Sándor ügyvéd elnöke alatt Bossányi József nováki plebános és Kuzma dvorniki jegyző. Az összeírás napjait nem tudatták az összes választópolgárokkal, nem tudatták velök szokásos módon, sem a törvény által előírt 8 napi határidő előtt. Községünkben eddig 38 választó volt, ők csak 16-ot vettek be a jegyzékbe s 20-nál több urbérest utasítottak vissza csupán azért, mert ők $\frac{1}{4}$ urbéri teleknél adóalapul 16 frtot vettek föl, holott nálunk annak adója csak 7 frt; s így történt, hogy több urbéres, akiknek adója 14 frt — mert $\frac{2}{4}$ teleknek a tulajdonosai — mégis kimaradtak a névjegyzékből, mert adójuk meg nem üti az általuk önkényesen fölvetett 16 frtnyi alapot. De igenis fölvettek a jegyzékbe mindazokat, akikről föltehetni, hogy a kormány (bármilyen legyen) jelöltjére (bárki legyen) fognak szavazni; így fölvettek a községben levő 5 izraelitát — köztük oklevele alapján a tanítót is —, de az okleveles kath. altanítót elutasították. S ugyanily módon állítják össze a névjegyzéket más községekben is; Szkaecánban pl. 104 választó közül 67-et utasítottak el; Návojócon 15-ből 12-tőt. Szkaecán és Nedassóc községekben a két-két legvagyonosabb gazda elutasított, mivelhogy — sekrestyések —, az pedig szolgálai állás. Hát hiszen ezen az alapon a plebánosokat is ki lehetett volna hagyni, mert azok is „Krisztus szolgálói”, ha csak nem holmi faragászi iskolák igazgatói. Igen! mert ép a „plebános” ur volt az, aki ezt a szolgálatot tette a néppártnak s így az egyháznak is, amelyetől pedig nem ilyen safarokodásért húzza a fizetést. Vagy talán ott a műhelyben, — ahol ő a nép javáért fáradozni „látszik”, — vésődött szívébe az az elv: „minek a tudatlan népnek a szavazati jog”? Hát az elv helyessége felől nem vitatkozunk vele, de azt mégis elvártuk volna a „paptól”, épen azért, mert telivér liberális, hogy tisztelni fogja az állami törvényt, hogy törvénysértő nem lesz, s hogy a népet törvénybiztosította jogától nem fogja megfosztani; mert annyi bizonyos, hogy a nép — melynek ő lelkiatyja — a legnagyobb megbotránykozással nézte műveletét; s hogy ezen eljárása mennyire ellenkezik Krisztus Urunk azon szavaival: „Menjete . . . tanítsatok minden nemzeteket, megkeresztelvén őket . . .” nem szükséges bővebben ecsetelni.

A második bizottság a választó kerület alsó részében Machovics János főbíró ur elnöke alatt arisztidesi igazságszeretettel és pártatlansággal végzi teendőit.

Ezeket tartottam szükségesnek a szerkesztő ur tudomására hozni.

Nagy-Bélicz, 1895. május 24.

r.—l.

A nagy-tapolcsányi kerületben elkövetett vizsgálésekről pedig a következőket írják lapunknak: Szulyovszky Dezső Nagy-Tapolcsány leendő

képviseleje — Furcsa állítás, de úgy lesz. Mert? mert ő „kiművelte” (Codex Taruóczy). A kettős nyitrai választásnál oly nagy érdemeket szerzett másod, majd főelőnök szédületesen emelkedik a magasba, nemcsak azért, hogy Tapolcsányba helyeztetett a kiérdemelt bizalommal fogva, ha nem választási, de szavazat-összeírási bizottsági elnöknek, hanem azért, mert jól nevelt hivatalos apparátus ajtatos asszisztálása mellett, valóságos diktatóri hatalommal intézkedik és rendelkezik, kerületünknek már az általános választásra szóló listáinak összeállításával.

Hogy a Nyitrai bevált praxist egyszerűsítse, mint Nyitrai választási, úgy most szavazat-összeírási elnökke választatja meg magát, s hogy az elleuzéki polgárokat ne a választásnál kelljen szavazataiktól fosztogatnia, előzetesen is kihagyja a listákból.

Igy történt N.-Tapolcsányban f. hó 22-én tartott összeírás alkalmával több mint 60 szavazó polgárt fosztott meg szavazatától leginkább azért, mert szavazatukra mameluk nem számíthat. Vanak ezek között egyenes adófizetők is, de mert például az egyik 5 gyermek apja, a helybeli takarekpenztárnál is működik, pedig oda mint al-tiszt van felvéve, és ezért 10 frt adót is fizet, szolgának deklarálta és szavazatképtelenné; egy másik, mert április 17-én fizette adóját, szintén elvesztette votumát, de a szabadelvűek 22-én is fizettek, sőt ha nem is fizettek, jó volt. Mert a szabadelvűekkel, izraelitákkal és azokkal, kiknek ex offi kell szavazniok, habár csak alig néhány hónapja tartózkodnak itt, egész másképp bánt az elnök ur; hja, a szabadelvűekre nem szól a törvény.

Az így összeállított listákban tehát az izraelitáknak lesz többségük, s így a jövő választás sorsát ők döntenek el, persze Szulyovszky gondolja az ő javára, de nekik is lesz eszük, majd felléptetnek ők saját kebelükből valakit s azt választják meg, mily meglepetés lesz, ha néhány év múlva zsidók képviselik Nyitramegyét. Mert az eljárás — mint hallik — egész Nyitramegyében ugyanaz, így Pereszlényben 97 parasztagda közül csak 2 ajándékozott meg szavazattal. Mert a voks már nem jog többé, hanem ajándék. Ez az a liberalizmus, szabadság, egyenlőség! És még másokat vádolnak lázítással és izgatással, hát nem meleg ágya-e az ily eljárás az anarchizmusnak?

Másutt kiterjesztik a szavazati jogot, nálunk 200 frton felül adófizető polgárokat megfosztanak ezen egyetlen joguktól, mert szolgáinak is deklarálható tisztecskét viselnek, de csak azért, mert kényszerítve vannak rá. Ezt ezektől rossz néven veszik akkor, mikor minden miniszternek képviselőnek is kell lennie, meg néhány bank figuráns (de jó fizetéssel járó) elnökének, persze azok jobban vannak rászorolva. Szép liberalizmus, haladjunk csak benne, nem csak utolérjük, de egy évtized alatt tulszárnyaljuk a szegény Franciaországot, Belgiumot.

N.-Tapolcsány, 1895. május 24. N.

A nyitramegyei tisztelt házból.

Zsufolásig telt ház, fulladt levegő a karzaton. Epp ez okból is talán, mert a vasut kevésbé érdekli a hölgyeket, senki sincs közülök a karzaton. Aki ott van, azok vasuti mérnökök, építők, vállalkozók, Brüsszelből, Berlinből, Bécsből, kik izzadt homlokkal bámulják Nyitramegye miniatúr parlamentjét.

A polgári házasság hírhedt tárgyalása óta nem volt oly látogatott ülése a liliputi országháznak. A sorok mindenütt tömődtek; sőt az álló helyeken is 5-6 sorban szorongnak a kormány-part vidékről befutott „mezei egerek”, nehogy valami meglepetésnek legyenek kitéve.

Eleinte unalmas gazdasági témák foglalkoztatják a megyei tanácsot; azaz dehogyan foglalkoz-

tatják, csak untatják, mint a gyermeket a káposzta, melyet szintén meg kell ennie, mielőtt a tortára kerülne a sor.

Egy kis mérközés volt Emódy József és Craus István alispán között, mire feljutottam a karzatra. Emódy szokott suajdig eloquenciájával, Craus István szokott száztorku kíséreléssel válaszolt, kik soha sem maradnak el, hiszen azért jutottak be a megyeházba. Aztán zugás-morgás között hallgatják, illetőleg nem hallgatják a felolvasásokat. Mikor egy-egy okmány végére ér a jegyző, általános „Helyes” zug mindenfelé éppen olyanok részeről, kik a felolvasásból egy betűt sem hallottak. — Elfogadják? — El! — hangzik türelmetlenül azok ajkairól, kiknek a zajban fogalmok sincsen, miről van szó.

Egyszerre Vasut! Vasut! hallatszik mindenfelől és a főispán kénytelen engedni a közkívánatnak, annál is inkább, mert ha ezt lemorzsolják, akkor a többi pontokat tizével is en bloc ledarállhatják, anélkül, hogy fenakadás történnék.

A privigyei vasúthoz igazgatósági taggá dr. Janits Imre, felügyelő-bizottsági taggá pedig Szorzon Ernő választatik meg; miután Craus István alispán a kandidációt nem fogadta el. A belic-privigyei vasut még csak olyan szelid cikkázás, amolyan csendes Wetterleuchten volt a készülődő vasúti összeütközéshez. Hogy melyik lesz a győztes, azt még ez idő szerint, midőn e sorokat írom, megjövendölni nem lehet, mert éppen most kolportálják az építésszek a hirt, hogy a főispán négy nap alatt vasutat váltott, azaz a szabványos vágánytól átment a keskenyhez, amit persze nem lehet ellenőrizni.

Trnovszky János szenici ügyvéd nyitja meg a turnürt és pedig a rendes vágány mellett foglalt állást, de mihelyt kirukkol a színnel, azonnal zugó moraj keletkezik az asztal mentén, mely dörögve tudtára adja, hogy itt máshitűek is vannak, mint a szabványos vágány igazhitű követői.

Kimeletlen bonckés alá veszi a keskenyvágány tervét és élénk színekkel ecseteli a vidék gazdasági helyzetét, végül a szabványos vágány elfogadását ajánlja. Hoenig Márton a keskenyvágány mellett, Odescalchi Géza herceg a szabványos vágány mellett. Smialovszky boldogítsa a saját vármegyéjét, idegen vállalkozók és idegen megye szülöttje, ne akarja reánk disputálni a jobbat, hanem tartsa meg magának.

A főispán, miután reá hivatkozott herceg Odescalchi, kijelenti, hogy az állandó választmány javaslatát, nevezetesen pedig a főispán döntő szavát senki se tekintse irányítónak.

Mérey Lajos beszélt még a szokásos hatással, nagy figyelem között a keskenyvágány mellett. Hallgatott annyira magával ragadta, hogy egy pillanatig sem voltunk kétségben az iránt, miszerint mellette van a többség. Pedig családunk. A tetszés-zaj, mely előadását kísérte, Mérey szónoki talentumának, nem pedig beszéde objektivitásának szólt. Még saját édes apja is ellene szavazott, a közönség élénk csodálkozása közepett. Talpraesetten polemizált Odescalchi Géza herceggel és Trnovszky szenici ügyvéddel, utalt a karzatra, hogy a Trnovszky által emlegetett „talmi franciák” csakugyan itt vannak, még pedig valóságos benszülött franciák, kiknek lapunk tudósítója, nem lévén tisztában az idegenszerű tárgy terminológiájával, csak nehezen tudta megmagyarázni a folyó beszédből, hogy miről van mindig szó és hogy penzes emberek, mert Doret belga főkonzul maga felmíllió részvényt és L. aursans, a Landerbank igazgatója ugyanannyit jegyzett.

Szavazzunk!

Még többen lévén feljegyezve, de a tömeg, fél kettő felé járva az idő, ebédelni akart, és azt azon diplomatikus szóval tolmácsolta, hogy: Szavazzunk! A főispán alkudozni kezdett a feljegyzett szónokokkal, többen engedtek, csak Sztránszki Izidor dr. makacsodott és dacolni látszott az árral; de azok megmutatták neki, hogy a

Sztránszki torka korántsem beszél oly öblösen, mint az ő — gyomruk, és lekorogták.

A főispán elrendelte a szavazást, mely annál érdekesebbnek mutatkozott, mivel a főispán a szabványos vágány mellett foglalt ugyan állást, de azért szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy nem kíván pressziót gyakorolni senkire; az alispán még nagyobb nyomatékot akarván kölesőnőzni Thuróczy Vilmos szavainak, hozzátette, hogy mindkét javaslatnak vannak előnyei, melyek közt oly nehéz a választás, hogy ő egyáltalában — nem is választ, s nem is szavazott.

A megyei tisztikar mind ellene szavazott a szabványos vágánynak, a zsidók mind mellette azok kivételével, kiknek vidékét a keskenyvágány érintette. Reánk nézve a szavazás azt a benyomást tette, hogy a szabványos vágányt voltaképpen azok döntötték el, kik nem szavaztak; ezek közt első sorban a papság, kik közt alig 3 maradt ott a szavazásra.

A névsor olvasása közben mindig lehetett konstatálni, hogy a szabványos vágány 10-15 szóval többségben van, míg végül kihirdette a főispán, hogy az Auspitz-féle terv, a nagyszombat-lundenburgi irány 131 szavazattal 107 ellenében elfogadva lőn.

Ekkor aztán dőlt ki a publikum ki a Koronára, ki a Szarvasra, aszerint amint a keskenyvágányt vagy pedig a szabványos vágányt pártfogolták; hol a kisebbség is alkotmányos módon csatlakozott a majoritáshoz rendelvén, kiki egy szabványos vágányt — a szakácsné technikája szerint.

Ez volt talán az egyedüli szavazás az alkotmányos érában, melyben nem gyakoroltak pressziót a megyeházán, azért siettek is a megyeiek élni a ritka alkalommal, hogy legalább egyszer életükben lehessenek ellenzékiek. — Egyszer szavaztam életemben az ellenzékkel, nélt Gyürky Géza s akkor is buktam. — Ugy kell nekéd mondd egy megmerevedett kormányparti, legalább tudod, mihez tartsd magad jövőre. — Hát te mért szavaztál igennel, kérde dr. Tóth Károlyt egy keskenyvágányu. — Mert a szelesvágányura a szavazáskor több néppárti elfér, monda szellemes ironiával a ripsztkész doktor.

Nyitramegye új vasútja.

Vasuti kérdésünk megoldást nyert. Május 21-én az állandó választmány tárgyalta a vasuti bizottság előterjesztését, vajjon a keskeny vágányt vagy pedig a rendes vágányt fogadja el. A tizek tanácsa újra megoszlott, de a főispán tekintettel arra, hogy az állandó választmány határozott javaslatot kell hogy a közgyűlésnek beterjesszen, szükségesnek látta, hogy állást foglaljon s a szabványos vágányt serpenyőjébe dobta szavazatát. Ezzel, úgy hisszük, a vasuti kérdés el van döntve.

Közönségünk előtt ismeretes lapunk magartartása kezdettől fogva. Tudják, hogy a keskeny vágányt nem pártfogoltuk mióta felmerült, s mióta a kérdést behatóbb tanulmányozás tárgyává tettük. Állást foglaltunk vele szemben, mert a megye elé terjesztett tervezet, jóval többé, csaknem kétszeresebe került annak, amit kértek akkor, mikor még a megye hozzájárulása nem volt megszavazva.

Tehát eltekintve attól, hogy a keskeny vágány nem állja ki a versenyt a szabványossal, már csak azért sem, mert a transitó-forgalmat alig, vagy csak nagyon nehezen közvetíteni képes: pusztán azon indokból elleneztük, hogy a tervezők, mikor a megye ígérete már zsebükben volt, kétszer annyira szabták a költségeket, mint mielőtt nekik a hozzájárulás megszavaztatott volna: s ez által még egyszer oly kevésbé valószínűvé tették azt, hogy a törzsrészvények, melyekkel a megye az építéshez hozzá járul, kamatozzanak.

Minden ellenszenvünk dacára a keskeny vágány ellen, lapunk utolsó számában előadtuk paratlanul mindkét tervezet előnyeit egy, mintha a keskenyvágány ellen soha állást nem foglaltunk volna. — Most tehát őszintén üdvözöljük a szabványos vágányt, melytől reméljük, megyei közgazdasági állapotainknak, kereskedelmi és nagyipari viszonyainknak felvirágoztatását.

Az építő-vállalkozó Auspitz Gyula ur, tudomásunk szerint szolid, komoly ember, ki a belhelyezett bizalomnak eddig is teljesített munkája után itelve, reméljük teljesen meg fog felelni.

Az újvasut iránya a következő lesz: Nyitra Űzbég a magyar á. vasut sinei; Elecske, Récsény, Galgóc; Galgóc N.-Szombat az államvasut pályatesté; aztán Selpőc, Belaház—Istvánlak, Binóc, Nádas, Jablonic (elágazás Hradist, Brezova felé) Szenic, Csácsó, Humenee, Sz.-Péter, Sasvár, Csári Kutti.

A vasutról feljegyzendőnek találjuk 1. hogy a neve „Magyar északnyugati vasut“ s a vonatok kiindulási pontja Nyitra lesz, 2. hogy mindaddig, míg a határszel—lundenburgi csatlakozás engedélyét ki nem eszközölhetik, 150,000 frt a megye által megszavazott törzsrészvény segélyből visszatartatik; 3. s ugyanaddig a kutti—holicsi peage (a már eddig letező sinek használása) megszerzendő, úgy hogy a kérdéses engedély megadásáig a vasut végpontja Holicson leend; 4. mihelyt a vármegye a kérdéses segélyt megadja, a vállalkozó köteles 230,000 frtnyi s ezen kívül még külön 50,000 frtnyi biztosítékot a vármegyénél letenni.

Tisztelt olvasóink tájékoztatására a már megszavazott vasutról elmondjuk a következőket: A rendes nyomtávu vasut hossza 113.8 kilométer; még pedig az űzbég—galgóci vonalé 28 km.; a nagyszombat—határszelé 73 km. és a határszel—lundenburgié 12.8 km. A vasut építési költségei kilométerenkint 39,515 frt kerülnek, bele nem számítva a Vág és Morvafolyókon építendő hidat, valamint a jablonici alagut építmenyei 1,500,000 frtba kerülnek, tehát az összes építési költség 6,200,000 frt. Szerintünk ezen kimutatás nem világos, mert 39,515 frtot (egy kilométer építési költségét) megszorozva a kilométerek számával, 113.8-et, összesen 4,500,758 frtot tesz ki, melyhez hozzáadva a két hid és az alagut 1,500,000 frtnyi költségvetését, csak 6 millióba, tehát 200 ezer frttal kevesebbe kerül; mert is a 200,000 frtnyi többletnek kiderítését óhajtánok.

Az építés, mihelyt arra az engedély megadatik, előre láthatólag f. év szeptemberében megkezdődik, még pedig először a nyitra—galgóci vonallal, mely az 1896. év folyamán átadatik a forgalomnak; a jövő évben pedig a nagyszombat—kutti és a jablonic—brezovai irányt veszik munkába, mely 1897 évben átadatik a forgalomnak.

A csácai kath. kör megnyitása.

Május hó 23-ika ritka örömnappja volt Csáca város és vidéke katolikusainak; e napon tartotta ugyanis körünk ünnepélyes megnyitóját: illusztris vendégek, a vidéki kath. körök képvisellete, vidékbeli kath. papság és a mindenünnen összesereglett katolikus nép óriási részvetele mellett.

Igazi öröm fogta el szívünket kora reggel, midőn kitűztük a kör helyiségére koszorúkkal ellátott nemzeti színű lobogónkat, mert immár felbuzdulva az ország más városainak nemes példái, éreztük, hogy nekünk is van kath. otthonunk, nem vagyunk többé oldott kévek, tömörülünk a hit zászlaja alá, hogy idővel a római hadsereg testudójaként győzhetetlenné váljunk. Világosan felismerhető volt e napon, hogy a katolikus összhang szellemi erejének egy ellenállhatlan bűvös ereje lakozik a keresztény szívekben és elemi hatással kitör ott, a hol a „confessio fidei“, a hitvallás, a maga jogait követeli. Szívet emelő pillanat volt az, midőn a delu-

táni gyorsvonattal esekely körünk megnyitójára érkeztek: Molnár János apát, a központi néppárti iroda igazgatója, e fáradságot nem ismerő ünnepelt hitvallónk Budapestről és Zmeskál Zoltán földbirtokos, a felső-Trencsénmegye jelenlegi kath. akciónak megteremtője s vezetője, ez igaz. laikus apostol vidékünkön. Kíséretükben érkeztek: a zsolnai kath. kör küldöttsége Podicinszky apát-plebános ur vezetése mellett és a kiszucaujhelvi kath. kör. hat tagu küldöttsége. A vendégeket meleg és szellemes szavakkal üdvözölte lakásán a környékbeli papság és az összes katolikusok nevében a házi ur: Tvrdy Ignác prépost ur.

Innen harangzúgás közepette a templomba mentünk, hol Tvrdy Ignác prépost közismert szónoki talentumával általános figyelem közt alkalomszerű beszédet mondott a mai ünnepély fontosságáról. A Szentlélek segítségül hívása után a kör helyiségeibe vonultunk, ez azonban nem volt képes befogadni a sok népet, úgy hogy sokan csak az utcán állodogálva lehettek részei e lélekemelő ünnepélynek. Tvrdy Ignác vallásos és hazafias szellemtől áthatott beszéde után következett a tisztviselők megválasztása. Elnöknek egyhangulag: Tvrdy Ignác prépost plebános, tiszt. elnöknek: Zmeskál Zoltán, alelnöknek: Menkina János, t. alelnöknek: Moravszky Rezső földbirtokos, ügyésznek: dr. Kubicza János zsolnai ügyvéd, jegyzőnek: Benyács István stb. választattak meg. Azután Zmeskál Zoltán remek és lelkes beszédet mondott a kath. körök céljáról, mely beszéd a már különben is nagy lelkesedést a szent ügy iránt, a legfelsőbb fokig emelte. Utána Benyács István a liberális katolikusoktól olvasott fel dolgozatot, majd Moravszky Rezső földbirtokos beszélt. Zmeskál Zoltán ur indítványára ő nagysága Molnár János apát urnak a kör kegyeletét és legmélyebb köszönetét megjelenéseért jegyzőkönyvében megörökíti.

A kör üdvözlő táviratot intézett: mélt. Bende Imre püspök, mélt. Zichy Nándor gróf és mélt. Eszterházy Miklós Móríc gróf urakhoz.

Nagy eljenzést szült a püspök ur válasza, mely így hangzik:

„Kath. kör elnökének, Csáca (Trencsén m.)

A csácai kath. kör kegyeleto. üdvözlétét köszönettel fogadva, vallásos és hazafias irányban kifejtendő működésükre Isten áldását kérem.
Bende Imre, nyitra püspök.”

Eszterházy Miklós Móríc gróf válasza:

„Főt. Tvrdy prépost urnak.

Fogadja nagyságod szives értesítéseért hálas örömem őszinte nyilvánítását. Isten áldja meg működésüket! Eszterházy Miklós Móríc.”

Üdvözlő táviratok:

„Keresztény hithűségünk odes érzetével üdvözlő körüket A hitsei kath. kör.”

„A kinek zászlaja köré gyultek, az juttassa önöket győzelemre. Fronnayer (Besztercebánya).”

„Isten áldása kísérje lépteiteket!
Trencsén.”

Este 8 óraker 40 teritéká bankett volt Tvrdy Ignác vendégszerető házában, itt a vendégek „re bene gesta“ muzikaszó mellett mulattak. Tösztokat mondottak: Tvrdy Ignác Zmeskálra, Moravszky Molnár apátra, Zmeskál Molnárra, Molnár János e vidék lelkes kath. harcosaira.

Ambár illusztris vendégeink az esti vonattal eltávoztak, a körben majdnem lora reggelig volt együtt a lelkes csapat. Csácai.

Ujdonságok.

Szentségimádás. Pünkösd vasárnapján a székesegyházban az ünnepélyes isteni tiszteletet maga a főpásztor, Bende Imre püspök, végzi; ez alkalommal tartják ott egyuttal a szokásos évi szentségi nádást.

Egyházmegyei hírek. Püspök ur ő méltósága által kiadott legújabb körlevelével hozza

ő szentsége május 5-ről ke. Encyclicáját, melyben az egész kath. világot felszólítja a szakadatlan egyszereit egyesítéséért való imádságra; továbbá közli ugyan e körlevelél Bukna Alajos liehavi adminisztrátor és Farkas János felsőszécsi káplán elhalálozását s pályázatát hirdett a következő plebániai javadalmakra: *Lietnava június 1-ig, Dicső-Orechóra és Dieékre július 5-ig.* — Karell István, sempthei plebános nyugalomba vouult és Nagyszombatba tette át lakását.

Elöléptetés. Vály Béla aranyosmaróthi, Szalé István és Török Vince nyitrai tvszéki bírák, Motesiczky Ernő és Nozdroviczky János vágbesztercei járásbírák a VII. fizetési rangosztályba lettek előléptetve; Boltizár Miklós pozsonyi tvszéki jegyző és Biza Jenő nagybittsei telekkönyvezető pedig a X. fizetési osztályba nyertek előléptetést.

Esküvő. Dr. Csepreghy Vilmos, érsekújvári ügyvéd, azelőtt Nyitra ügyvédeskedett, f. hó 28-an tartja esküvőjét Érsekújvárott Peitl Arabella kisasszonnyal, Peitl Antal leányával.

Gregorián-ének. Székesegyházunkban az egyházi ének dicséretre méltó reformnak néz elebe. Mint ismeretes, a multszázadvegi rokorkorszak mindenütt sok világius motivumot honosított meg egyházi művészetünkben, magában a karénekekben is, mely a vallásos érület magasztossága és emelkedettsége helyett profan színezetet kapott. Ujabbán Dusinszky Lipót karuagy buzzgókodása folytán Palestrina melódiái honosulnak meg a székesegyházban és a sz. misek alatt a Gregorián-ének egyszerü, de magasztos és az imádkozó szív érzelmeit kifejező hangjain dicsérik az Urat. A vallási felbuzdulás eme korszakába igen jól illik ez a javítás is s ha Dusinszky-nak a kellő erők nevelése által sikerül tervét teljesen keresztülvinni, maradandó érdemet fog szerezni magának az egyházi-ének reformja körül.

A néppárt utókövetkezményei.

Alsó-Elefánthon Tóth István törvénybíró és Hupka János „volt esküdt“ a következő levelet kapták a jegyzőtől:

„A járási főszolgabíró urnak f. évi május hó 11-en 3349. sz. határozata folytán értesitem, hogy az ön által eddig viselt esküdti aláírástól feutebbi számu határozattal — felfüggesztetett s a fegyelmi eljárás ön ellen folyamatba tetetett. A.-Elefánth, 1895. május 17-én. Mojcszky, körjegyző.”

Ezek a jó emberek egyáltalában semmi bűnnek vagy mulasztásnak tudatában niucsenek, csupán hogy Zichy grófra szavaztak. Ez természetes, hogy bűnül, vagyis a közégi előjárásnak csakis ez rovatik fel bűnül. Tudakozódtunk is az illetékes helyen, hogy mi oka a felfüggesztésnek, de azt a választ nyertük, hogy az hivatalos titkot képez, csakis a meghatalmazott ügyvédnek mutathatják meg az aktákat, ha azok olyanok, hogy felebbezés tárgyát képezhetik. — Érdekes a jegyző ur terminológiája, hogy az esküdt csak fel van függesztve és mégis per volt esküdt címezt. Figyelemmel fogjuk kísérni az ügy kifejlődését.

Fegyelmi ügyek a megyénél. Bokross Lajos csácsi jegyző ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat helybenhagyatott. Lenhardt János lippóni bíró öt frt fegyelmi büntetésben marasztaltatott el. A vármegye alispánja Cseh József moconoki jegyző ellen állami adók kezelése körül elkövetett szabálytalanságok, Holicska János sempthei bíró ellen hivatalos kötelességeinek megszegése, Szolnoky Ödön rudnói körjegyző ellen, egyidejü felfüggesztése mellett, hiv. adópénzeknek más celokra való fordítása, szegénységi bizonyítványok kezelése körül észlelt szabálytalanságok, visszaélések és fegyelmetlenség miatt, Tölgyessy Simon egbelli körjegyző ellen marháriati urlapok kezelése körüli szabálytalanságok, Nemes Lajos negyedi jegyző ellen hiv. kötelmeknek elhanyagolása és botránys magaviselet miatt rendelt el fegyelmi vizsgálatot. Petrikovics Máttyás szolgabíró ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat befejeztetvén, nevezett dorgálásra ítéltetett. A nevezett jegyző urak ugylátzik nem is kerülnek le a fegyelmi rovat napirendjéről. Cseh József csaknem régiben 200 frt bírságra ítéltetett. Holicska szintén ismert alakja, a fegyelmi rubrikának; míg Szolnoky Ödön, midőn mult évi nov. 25-en irtuk róla, hogy felfüggesztetett, nagy indignációval magán levelet irt lapunk szerkesztőjének. Most e hírünket maga a megye alispánja is megerősíti.

Főispán a néppárt ellen. Becset lapjának 24-ik számú „Főispán a néppárt ellen”

esacai irójának azon jelentésére, hogy csupán (nem való) a rakovai lelkész társainak nagy indignációja közepett tisztelgett a főispánnal, feleletül hozom: hogy én a főispán urnál e hó 3-án Csacán letekor tisztelegtem ugyan, de csak is azért, mert én ezen eljárásban semmi feltűnőt, semmi hibát, semmi elvtelenséget nem láttam, és mert, midőn tisztelgéseim előtti napon Sztaskón több kerületi paptársammal találkoztam, ott csakis abban állapodtunk meg, hogy banketre nem megyünk, de hogy valaki ne is tisztelegessen a megye fejénél, különösen személyes ügyében, arról legalább én egy szót sem hallottam. Továbbá én azért is tisztelgtem még a főispán urnál, mert én a főispán urnak megígértem volt, és pedig két év előtt, mikor egy vasuti kocsiiban együtt utaztunk Nyitrára, a püspök ur ő méltóságának az installációjára, hogy a mint először jön vidékünkre Csacára, azonnal tenni fogom előtte tiszteletemet. De tisztelgéseim oka megvallom még az is volt: hogy a míg én Sztaskón jártam, nemcsak hogy meghívót kaptam a banketre, hanem mert még azzal is leptek meg visszatértemkor a hivatásom: hogy a főispán ur távollétem alatt Rakován járt és hogy a plebánia lakom mögött megfordulva visszajáratott Csacára. Végül pedig még azért is tisztelgtem én a főispán urnál, mert én mindenki irányában, tehát elvi ellenségeim irányában is, mindig humanusan és tiszteletteljesen eljárni szoktam, és mert én a tulbecsült erőnek és tapintatlan eljárásnak barátja nem vagyok. Mindezek után azonban biztosíthatom még a nevezett jelentés igen tisztelt iróját, hogy én bár csendesen és szerényen, de sokkal áldásosabban működöm a néppárt és az emberiség javán, mint azok, a kik hármáznak sokat, de vajmi keveset tesznek. *A rakovai lelkész.* — Ezzel kapcsolatosan meg kell emlékeznünk a „Vágvölgyi Lap” egy közleményéről, mely alázatos megbotránykozással veszi tudomásul, hogy midőn a treneséri főispán rekognoszcirozni járt a néppárt állását, a esacai prepostplebános azt üzenete a nála szállást kereső főispánnak, hogy odakün tágasabb. — Miután t. laptársunk vármegyei egyenruhájában oly felette megbotránykozik az üzenet felett, hogy azt idéző jelben, szórt betűvel is jónak látta szedetni, hát megnyugtatóra kijelentjük, hogy nem tudjuk milyen szavakkal köszönte meg a prepost ur Szalavszky főispán bizalmát, s hogy az „*odakün tágasabb*” kifejezést mi használtuk, hogy jellemezzük, miként kell eljárni azon urakkal szemben, akik ellenünk kémszemlére indulnak, s még abban a leereszkedő megtiszteltetésben is részesítenek bennünket, hogy nálunk utik fel tanyájakat. — No már csak ne vigyük odáig a szincerizálást, s kissé több őszinteséget t. laptárs. Csak nem kívánja, hogy a vendégszeretetet odáig vigyük, mint a rabló beduin, aki készséggel nyitja meg sátorát a vándor utasnak, ki hozzá folyamodik, de hozzá teszi, hogy „Allah legyen neked irgalmas, ha elhagyod a sátoromat!” — Mit üzenne Haydín Imre, ha Hurbán Szvetozár keresne nála szállást, midőn nemzetiségi agitációkban utaznék, vagy ha Istóczy Győző zsidóknál ütötte volna fel szállását annak idején antiszemita kirándulásaiban? — Vegre az udvariasság szabályait ugyan mindenki vel szemben be kell tartanunk: de vajjon az ellenünk kémszemléző főispánnal tisztelgni, önértetes katolikus pap jellemével megegyeztethető-e, legalább most; azt kétségbe vonjuk. — Hadd érezzék azok az urak, hogy fényöknek sugaraiban sütkezéni, nem feltétlenül megtiszteltetés számba megy reánk nevező; hadd érezzék, hogy az ő diplomatikus vizitjeik, melyekkel a párt-mozgalmakat nyugodtan megbénítani akarnak: a kellő visszahuzódás által megfelelő ellensúlyozással találkoznak. Lépjünk fel illedelmesen, de határozottan; a kétkulacsosság mindenkor megboszulja magát. — Végül ami a „Vágvölgyi lap” azon megjegyzését illeti, hogy a „*esacaiak*” a nyitrai püspökhöz szándékoznak fordulni, hogy a prepostplebánost éretlen tanácsadóitól megszabadítsák, csak az a megjegyzésünk, hogy a nyitrai püspök nem főpásztor a azon „*esacaiaknak*”, kik hozzá a jelzett célból fordulni akarnak, s hogy hála Istennek elmúltak azon idők, hogy az egyházmegyei papság áthelyezését a treneséri megyeházon, ha nem is eszközölték, de jelentékenyen befolyásolták. Adjon egyuttal az Isten meg sok olyan tanácsadót a megyében, kik a „V. L.” intencióinak ugy nincsenek megérve, mint az állítólagos esacai tanácsadó.

Érettségi vizsgálat. A nyitrai főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgálat f. hó 24. 26. 28. 29 és 30-án, a szóbeli pedig június 17. 18 és 19-en tartanak meg.

Zsidó-keresztény misszionáriusok Nyitrán. Érdekes jelenség, hogy míg a kor-

mány azon fáradozik, hogy a keresztényeknek zsidó hitre való áttérhetését törvény útján lehetővé tegye, addig Angliában egy a megkeresztelkedett zsidókból alakult társulat Európaszerte küldözi misszionáriusait, hogy a zsidókat vallási elfogultságokról felvilágosítva, a keresztény hitre térítse. Mult héten Nyitrán is megfordult a londoni „Mildmay Mission to the Jews” két tagja, két ilyen megkeresztelket zsidó, Davidson quaker és Goldstein protestáns, kik Pozsonyból jövet a Lakner-szállóban telepedtek meg s kizárólag zsidók társaságát keresve, új testamentumot osztogattak közöttük magyar, német és zsidó nyelven (az angol biblia-társulat kiadványait). Beszélgetések fő tárgya volt, hogy Jézus az igért Messiás. Apró füzeteket is osztogattak. „Tractate für Juden”, egyes keresztény alapigazságokról, de csak zsidóknak, keresztények társaságát kerülték. Két ilyen füzet fekszik előttünk, az egyik „Was denkt Ihr von Christo?”, a másik „Die Dreieinigkeits” című. Az előbbi az ó-szövetség jövendöléseiből bizonyítja, hogy mindaz, ami a zsidóknak a Messiásról ígérve volt, Jézus Krisztusban beteljesedett, tehát hogy a zsidók további Messiás-várakozása hiábavaló; a thora értelmében Jézus tanát kell elfogadniuk, vagyis keresztényeknek lenniük. Jakob (Gen. 49.), Dániel és Ageus ismert jövendöléseire támaszkodva kimutatja, hogy miután a Messiásnak akkor kellett jönnie, midőn a fejedelmi palca elvételk Judától, meg a második templom fenállásakor, Jeruzsálem pusztulása előtt: ez pedig megtörtént dolog már, a város és templom Titus idejében e pusztult, tehát hogy ime Jézus Krisztus az, aki Messiásnak volt ígérve. Úgyesen cáfolja a zsidók szokásos kifogásait és az ó- meg új-szövetség textusaival kimutatja, hogy Jézus: Isten-fia, Isten-ember. A füzet egészen pozitív keresztény alapon áll, ment a racionalizmustól s csak egy helyen (17. l.), hol a bizonyítékok közt a „benső világosság”, a szív szavára hivatkozik, elárulja, hogy quakernek műve a füzet. A másik „Die Dreieinigkeits” című párbeszéd alakjában a sz. Háromság létét, hogy Istenben három személy vagyón, az ó-szövetség könyveiből bizonyítja. Természetesen tulmegy a helyes konklúzió, miután az ó-szövetségből az isteni természetben a személyek többségét csak gyanítani lehet, de hogy három személy van, az Krisztus tana (Máté 28. 19.), szorosan keresztény ki nyilatkoztatás, melyre az ó-szövetség csak előkészített. De mindenesetre alkalmas e füzet, hogy a zsidót ennek a keresztény igazságnak a felismerésére vezesse. — Jellemző mindkét füzetre, hogy ismételtlen felhívja a zsidók figyelmét, hogy a mostani vallásuk, a rabbinizmus, semmiképpen sem az igaz zsidó-vallás, „*das gegenwärtige Judenthum ist ganz verschieden von der alten Religion, welche Gott durch Moise gestiftet hat*”. Igaz is, mert Mózes vallása Jeruzsálem templom, Levi papsága, áldozatok nélkül, melyek pedig többé nem léteznek, elképzelhetetlen. És csak az volt a ki nyilatkoztatott vallás, a rabbin-vallás tőle különböző emberi alkotás. — Sinte időszerű a mai recepciós világban ilyen komoly kérdésekre fordítani az emberek, nevezetesen a zsidók figyelmét, és a lókes erre varafamul éppen egy az igazság keresésére alakult angol-társulattól indult ki. Hogy mi fogantatja volt a két missionárius szavainak, velem tudjuk, a vége az lett, hogy a városi izraelita vallású rendőrfelügyelő az itt tartózkodást megtöltötte nekik. Mult hétfőn Nyitráról Budapestre utaztak.

A piros szegfű. Az öt napig tartott harmadik országos gazdakongresszus a társadalmi és gazdasági ebredésnek örvendetes jelensége. Az élet, elevenség jele, mely a magyar gazdát szebb jövővel kecsgetti. A független magyar gazdák, midőn jól megvitattott programjukkal, az önmunkálkodás és az összetartás alapjára helyezték jövő teendőiket, többet tettek, mint a kormány összes bürokratikus intézkedéseivel. A piros szegfű, a fővárosban összegyűlt 1142 kongresszusi gazda gomblyukában, egy szebb jövő reményét fejezi ki. Nyitráról kivált hárman: Emődý József, Mérey Lajos és Meskó Pál igen élénk részt vettek a tárgyalásokban és az országos nevezetességekből összeállított 26 tagú végrehajtó-bizottságba is Emődý József kiváló gazdánk, surárkai nagybirtokos választatott be.

Érdekes olvasmány. Tarnóczy ur, a hírhedt nyitrai első választás elnöke a „Nyitrai választás” címen egy rópiratot adott ki, melyben önmagához méltó módon tettezt igazságszeretettel iparkodik cáfolni a nyitrai választás botrányait, amennyiben Pázmándy képviselő ismert beszéde nyomán a felhozott visszaéléket meg-

cáfolni iparkodik. Ajánljuk e füzetet különösen Nyitraváros és kerülete lakóinak, ára csak 15 kr és kapható Huszár István ur könyvkereskedésében. Azok, kik a választás napján Nyitrán voltak, az ámtásnak, ferdítésnek, mondjuk egyenesen a szemenszedett hazugságoknak oly válogatott anthológiáját még nem olvasták, mint Tarnóczy mosakodásában. Nem akarjuk elővenni e példátlan cinizmussal odavetett valótlanosságoknak hosszú fonalatát, csak felhívjuk olvasóink szives figyelmét rá, mielőtt Tarnóczy Gusztáv — ki onna a kereskedésből, mert ha van neki még némi homályos fogalma az igaz mondasról, akkor saját neve alatt ilyet becsületes ember józan észszel ki nem ad. — A cáfolatot megadja rá az olvasó maga. Ha a nyitrai megyeházon adnak még a tisztességre valamit, pedig feltételezzük ezt rólok, akkor Tarnóczyt, ezen hazugságok szerzőjét, ott tűrni többé nem fogják.

Egy elfelejtett főúr. Wenckheim Frigyes gróf még 1881-ben, tehát éppen 14 évvel ezelőtt, egy ötezer forintos alapítványt tett a magasabb kiképzést kereső, középiskolát végzett szegénysorsu gyulai ifjak számára ösztöndíjjal. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban, vagyis másfél évtized mulva elismerését és köszönetét nyilvánította a nemes grófnak a tanügy előmozdítását célzó áldozatkész és hazafias cselekedeteért. Ehhez már igazán nem kell kommentár.

„Érsekujvár iskolái” cím alatt e lapnak f. é. 25. számában, egy rövid értesítés jelent meg, melyre pár észrevételt tenni mulasztatlan kötelességemnek tartom. A mulasztásokról azonban, vagy az előjárásról stb. szólni nem akarok: — hisz ezekről a maga helyén és idején hivatalosan tett jelentést az iskolások vagy az igazgató, és ha kell, tesz ezentúl is, hanem szölok inkább más valamiről, a csakis vakításra szánt hamis cég helyett (mely az itt járt segédtanfelügyelő urat is tévutra esaltta.) szabadkőmives fordulatokról, melyekkel bizonyos urak Érsekujvárott a róm. kath. fiu-népiskolák ellen éppen most egy újabb támadást intézni szándékoznak. Ezen urak t. i. I. minden áron — bizonyosan függetlenségi elveik árán is állami főgimnáziummá szeretnek az itteni r. k. jellegű gimnáziumot az állam költségén átalakítani és egyuttal az uri osztály gyermekeit a szegény napszámások és rongyos cigányok gyermekeitől elkülöníttetni; hogy tehát helyet nyerjenek az elemi fiuiskolák épületében levő gimnáziumnak, a fiu-népiskolák egy részét a központból a külutcaá akarnák kiszorítani. II. A r. k. jellegű fiu-népiskolákat ohajtanák elközösíteni, azért veszett nevéket költik, hogy ezen ürügy alatt könnyebben támadhassák meg. III. Annak a „bizottságnak” mely a Flenger Mihály-fele alapítványt egy állami polgári leányiskola számára akarta anektálni, nagyon fáj, hogy terve nem sikerült; azért most az apácák kezelése alatt levő r. k. polgári leányiskola ellen kezd áskálódni, hogy legalább jelét adja azon ellenszenvének, melylyel viseltetik minden iránt, a mi katolikus. Ennyit röviden a rövid értesítésre, nyugodtan várva a történéseket. (?) — Egy másik levelezőnk pedig a következőket írja: Az érsekujvári iskolákat érintő eme közlemény részben igazat állít a r. k. elemi fiuiskolát illetőleg, a mennyiben ott az előadásokról bizony igen sok fiu hiányzik néha-néha. De hát ki annak az oka? A tanító-testület nem, mert az a mulasztási naplót pontosan vezeti és rendszeren betérjeszti, hanem nincs aki a szülőket az iskolai törvények megszegése miatt büntetné és kérdőre vonná, miért fogják ki gyermekeiket vizsgáik előtt az iskolából, vagy ha ezt nem teszik is, miért nem tartják kötelességüknek őket rendszeren elküldeni. Az jár iskolába, aki akar. Magam tapasztalom a hiányokat, ki már 4 év óta működöm az elemi fiuiskolánál s kénytelen vagyok beismerni, hogy bizony némely hanyag szülő szigorú büntetést érdemelne. De áttérek most a fontnevezett cikkeske azon passzusára, melyben egy kis méltány-

talanság foglaltatik: „A tanfelügyelő végül teljes elismerését fejezi ki a zsidó elemi iskolának és felhivatni kéri a polgármestert, hogy igazolják magukat az ujjvári apácák, vajjon rendelkeznek-e elegendő képesített tanerővel a megnyitott 1. és 2. polgári leányosztály vezetésére és mi az oka, hogy a két osztály egy teremben van összevonva?” Nagys. Libertiny Gusztáv ur helyettese, Jánossy segédtanfelügyelő ur pedig mikor körünkben járt, éppen az apácák polgári iskolájáról a lehető legszébben nyilatkozott Fabian kanonok-igazgató előtt. Ha kifogásolta Jánossy segédtanfelügyelő ur az apácák polgáriját, miért nem mondta meg nekik szemükbe, miért fejezte ki meglepedését? Hogy az egészről fogalmunk legyen, a dolog így áll! Az apácák 1894—95. tanévre megnyitották a polg. leányiskolát olyan tanerőkkel, kik elemi iskolára szóló oklevéllel bírnak. Ez csak kezdet. Ők a törvényszabta kötelességeknek eleget fognak tenni a jövőben — amint tettek a jelenben is — a mennyiben a tanerők a polgárra képesítő vizsgákat letesznek, sőt már a jövő tanévre a külön tantermek is meglesznek. Kár volt tehát őket pelengérré állítani, mert szolgálhatok olyan példával is, hogy polg. leányiskolánál szintén csak tanítói oklevéllel képesített tanítónő működik már három év óta. Ugy látszik az apácák polgári iskolájánál is az volt a cél, hogy egyet rugjanak rajta, mert kath. alapon álló intézet. Ami — tekintve a kezdet nehezességét — a tantermek egybevonását illeti, nemcsak az apácák leledzenek abban a hibában, mert szintén ismernek polgári fiúiskolát, melyben hat osztály van összevonva három tanteremben. Azt kérdezzük tek. Jánossy s. tanfelügyelő urat, miért nem tett az ellen is óvást, holott ismeri az intézetet? Uraim csak méltányosak legyünk! (x.)

Havazás. Péterfalun (Nyitra megye) f. hó 16-án hirtelen szél kerekedett és oly erős havazást hozott, hogy a hó felmértanyire borította el a vidéket, az volt a szerencse, hogy meleg szél kerekedett nyomban és a havat leleheltte. A rozst, mely már kalaszát hányta, egészen lenyomta. **Kukló** (Pozsony megye) községben pedig csendesen kezdett esni. A lakosság, mely már reg imádkozott nyilvános körmeneteken esőért, Isten áldásának tekintette azt. Ejjel azonban a csendes eső átváltozott oly felhőszakadássá, a milyenre Kukló legvénebb emberei sem emlékeznek. 18-án a Miava patak és Kopánka csatorna megáradt és a község határának két harmadát elöntötte, a hol épp a legtermékenyebb szántóföldek vannak. Már felmértany magasan állt a víz és még mindig emelkedett, úgy hogy a községnek is nagy részét elárasztotta és a házak dűledezni kezdtek. Végre szombaton gyorsan apadt a víz. Csak akkor lehetett látni, mily pusztítást vitt az árvíz véghez. A hidak egynek kivételével mind bedűltek, az országutakat annyira meg vannak rongálva, hogy járhatatlanok; a vetéseket az iszap tökéletesen ellepte, a burgonyákat és répákat ujonnan kell ültetni.

A polgári anyakönyvi kerületek Nyitra megyében.

A hivatalos lap 116. száma hozta a belügy-miniszterium által jóváhagyott polg. anyakönyvi kerületek beosztását Nyitra megyében. Alább hozzuk a kerületek székhelyét, és a székhelyhez tartozó polgári főközségeket. A székhely mindenkor *dült betűkkel* van jelezve, a községi nevek után kimutatott szám pedig a székhely vagy pedig az egész anyakönyvi kerület össznépségét mutatja.

Nyitra rtv. 14102. Érsekújvár rtv. 11299. Szokolca rtv. 4926.

Nyitrai járás. Assakürth: Assakürth, Csabb, Suranka, Szill, Ujlacska 2029. **Cabaj:** Cabaj, Csápor 2044. **N-Cétény:** N.-Cétény, Kis-Cétény, Dicske, Vajk, Nemes-Pann 3696. **Ny.-Egerszegh:** Ny.-Egerszegh, Csekej, Lajosfalu, Vicsáp-Apáthi, Nemes-Perk 3015. **A.-Elefánt:** A.-Elefánt, Beéd, Menyhe, Szalakusz 2101. **Ghymes:** Ghymes, Ghymes-Kosztolán, Zsere, Kolon 3198. **Kis-Hind:** Kis-Hind, Kálaz, Nagy-Hind, Bábindál, Család 2538. **Ivánka:** Ivánka, A.-Köröskény, L.-Gergelyfalu, Berencs, Nagyfalu 3404. **L.-Gyarmath:** Kis-Lapás, Nagy-Lapás 1516. **Pográny:** Pográny, Gerecsér, Bodok, Csitár Geszthe 3106. **Ürmény:**

Ürmény, Salghó 4301. **N.-Enőke:** N.-Enőke, Csehi 1570. Tormos, Molnos, Könyök, F.-Köröskény 2215. **Ujlak:** Ujlak, Aba-Lehotta, Úregh 3677. **Úzbégh:** Úzbégh, Darázs, Kajsza, Saruska, Andacs 2902.

Érsekújvári járás. Nagy-Surány: Nagy-Surány 4613. **Komjáth:** Komjáth 3367. **Tardoskéd:** Tardoskéd 4577. **Bánkeszi:** Bánkeszi, Kis-Keszi 1742. **Tót-Megyer:** Tót-Megyer, Andód 3682. **Nagy-Kér:** Nagy-Kér, Kis-Kér 1918. **Egyháznagy-szegh:** Egyháznagy-szegh, Malomszegh, Kis-Várad 2437. **Szt.-Mihályúr:** Szt.-Mihályur, Mártonfalva, Gyarak, Kis-Mánya 2176. **Csornok:** Csornok, F.-Szöllős, A.-Szöllős, Eözdögh, Zsitva-Födemes 3607.

Vágsellyei járás. Farkasd: Farkasd 4819. **Negyed:** Negyed 3848. **Sempthe:** Sempthe 1748. **Sopornya:** Sopornya 2989. **Tornóc:** Tornóc 2297. **Vág-Vecse:** Vág-Vecse, Hosszufalu 2210. **Vág-Sellye:** Vág-Sellye, Vág-Kirábfa 4727. **Magyar-Soók:** Magyar-Soók, Szelőce 3917. **Mocsonok:** Mocsonok, Királyi 3921. **Patta:** Patta, Köpösd 2459.

Galgóci járás. Galgóc: Galgóc, Szt.-Péter, Kaplath, Jalso 8496. **F.-Attrak:** F.-Attrak, A.-Attrak, Ardanóc, Tót-Soók, Szvrbic, Tót-Diós, Tököld, F.-Vasárd, Fornoszegh 2609. **Lakács:** Lakács, Pászthó, Gellenfalu, A.-Vasárd, Merasic, Kaap 2245. **Udarnok:** Udarnok, Bajmócska, Nemes-Kürth, Galgócska, Pozzatka 3225. **A.-Récsény:** A.-Récsény, F.-Récsény Elecske, Kelecsény, Saágh 2693. **Kis-Baáb:** Kis-Baáb, Nagy-Baáb, Pusztakürth, Románfalu 254. **Ujvároska:** Ujvároska, Beregszegh 2119. **Vörösvár:** Vörösvár, Madunic, Zselkóc, Ratkóc 2690. **F.-Zelle:** Szilád, A.-Zelle 1655. **Karkóc:** Karkóc, Ficsány, Maniga 3169.

Vág-Ujhelyi járás. Vág-Ujhely: Vág-Ujhely 5075. **Ó-Tura:** Ó-Tura 6120. **Verbó:** Verbó, Sipkó 5051. **Lubina:** Lubina, Hrussó, Alsóbotfalu, Felsőbotfalu 4936. **Csejthe:** Csejthe, Komárnó, Zsolnalfalu 2572. **Podola:** Podola, Csas kóc, Koritnó, Ocskó 3110. **Krakován:** Krakován, Osztró, Sztrázsó, Trebete 2887. **Papedin:** Papedin, Bassóc, Vág-Zerdahely 2168. **Hradek:** Hradek, Huorka, Luka, Kismodró, Nagymodró, Ó-Lehota, Uj-Lehota 3354. **Szentkereszt:** Szentkereszt, Mosóc, Vieszka, Patvaróc, Brunóc 1591.

Pöstyeni járás. Jókő: Jókő 1204. **Drahóc:** Drahóc 1993. **Bánka:** Bánka, Ducó, Hubina, Moraván, Ratnóc, Szokolóc 2810. **Pöstyén:** Pöstyén, N.-Eörvistyé, K.-Eörvistyé 5343. **N.-Kosztolán:** N.-Kosztolán, A.-Dubován, F.-Dubován, Pecsényed, Petheőfalu, Zakosztolán 3159. **Veszele:** Veszele, Bori, Kocuric, Rakovic, Tyapok 2135. **Lopassó:** Lopassó, Lancesar, Kocsin, Sterusz 1748. **Vittenc:** Vittenc, Nizsna, Radosóc 2538.

Miavai járás. Miava: Miava 9997. **Brezova:** Brezova 5689. **Krajna:** Krajna, Podkilava 3629. **Kosztolna:** Kosztolna, Hrahevistye, Vagyóc, Visnyo 4381. **Turohuka:** Turohuka, Bukóc 3385.

Szenici járás. Verbóc: Verbóc 3925. **Sasvár:** Sasvár 2296. **Stepanó:** Stepanó 1651. **Csári:** Csári 1256. **Szenic:** Szenic, Kuno 3385. **Cásós:** Cásós, Ribék, Szmrák 1698. **Dojes:** Dojes, N.-Kovalló 2206. **Sztrázsa:** Sztrázsa, Szomolanka 2428. **Szottina:** Szottina, Bakó, Rovenszkó 1243. **Szobotist:** Szobotist, Császtó, B.-Váralja 4713. **Hluboka:** Hluboka, N.-Prtzsol 1977. **Jablonic:** Jablonic, Aszuszko, Hradist 3971. **Kortátkó:** Sándorf, Roszbeki 2510.

Szokolcai járás. Brockó: Brockó 1970. **Egbell:** Egbell 3079. **Holics:** Holics 5747. **Kopcsány:** Kopcsány 2091. **Kutti:** Kutti 2883. **Péterfalu:** Péterfalu, Letnics 1628. **Radosóc:** Radosóc, Vészka, Vidován, Vleskován 2260. **Szt.-Isteánfalu:** Szt.-Istvánfalu, Czoborfalu, Mokrihaj 1534. **Unin:** Unin, Radimo 2042. **Chropó:** Chropó, K.-Kovalló, Oreszko, Lopássó 1417. **Vradist:** Vradist, Kátó, Kis-Prtzsd, Tövifalu 1957.

Nagy-Tapolcsányi járás. Nagy-Tapolcsány: Nagy-Tapolcsány 4246. **Ny.-Bajna:** Ny.-Bajna, Belesz, Kis-Dovorán, Szepte ac-Ujfalu 2002. **Csitár:** Csitár, N.-Dovorán, Úrmic 1398. **Nagy-Bodok:** Nagy-Bodok, Csermend, Fis-Vicsap, Kis-Szulán, Nagy-Szulán 1769. **Nemes-Jác:** Nemes-Jác, Nagy-Jác, Kis-Jác, Kakasfalu, Teszér, Kuzmic, Vitkóc 1586. **Koros:** Koros, A.-Helbény, F.-Helbény, Szolcsánka, Kis-Bölgén, Or or, Nagy-Bölgén 2200. **Kovarc:** Kovarc, Ny.-Zerdahely, Családka, Szolcsány, Appony, Szulóc 4313. **Ny.-Ludány:** Ny.-Ludány, Chrábor, Falkas-Iovorán, Vámos-Ujfalu, Kamanfalu 2135. **Radosna:** Radosna, Brinc 1101. **Ny.-Pereszély:** Ny.-Pereszély, Szomorfalu, Lovászi, Körtvélyes, Belinc 2051. **Prasic:** Prasic, Nemecke, Tvrdomesztic, Zavada, Podhragyi, Velusóc 2882. **Ny.-Sárfő:** Ny.-Sárfő, Vezekény, Lipovnik, Krtóc 1678. **Ny.-Rippény:** Nagy-Rippény, Kis-Rippény, Nezsette, Püsoókfalu, Sartuska, Pacolaj, Behinc 2041. **Tavaruok:** Tavaruok, Nemesic 1488.

Zsámbokrét járás. Zsámbokrét: Zsámbokrét, Chínorán: Chínorán, Nadlány, Livina, L.-Apáthi, Rajcsány 2952. **N.-Bélic:** N.-Bélic, K.-Bélic, Navojósz, Szkaesány, Szt.-Hradistye, Nedasóc 3300. **Dvornik:** Dvornik, Racsic, F.-Vesztenic, A.-Vesztenic, Ny.-Szucsány 2950. **Nagy-Bossány:** Nagy-Bossány, Kis-Bossány, Praznóc, Krencs, Bácska-falu 2503. **Tökés-Ujfalu:** Tökésujfalu, Szádok, Janófalva, Ny.-Kolos, Kolos-Hradistye, Jeskofalu 2601. **Ó-Széplak:** Ó-Széplak, Turcsánka, Nedanóc 944. **Sissó:** Sissó, F.-Rédek, A.-Rédek, Pochabán, Chudo-Lehota, Libichava, Kis-Vendégh, Nagy-Vendégh, Zlatnik 2270.

Privigyei járás. Német-Próna: Német-Próna 2486. **Privigye:** Privigye, Koos, Cigel, Szbedrás 4936. **Bajmóc:** Bajmóc, B.-Apáthi, Dubnica, Kocúr, A.-Sutóc, F.-Sutóc 2429. **Divék:** Divék, Bauka, D.-Ujfalu, Jeskofalu, Mácsó, Verbény 1503. **Tuzsina:** Tuzsina, Chvojnicka 2869. **Gajdel, Cach, Majzel, Szoka 3365. Handlova:** Handlova, Morovno 3686. **Hradec:** Kis-Lehotka, Nagy-Lehota, Nespál 1106. **Nedozser:** Nedozser, Brezán, Kanyánka, Lazán, Pollusz, Poruba, Kis-Próna 3356. **Novák:** Novák, Laszkár, K.-Lehota, N.-Lehota, F.-Lelóc, A.-Lelóc, Podhragy 2998. **Rudnó:** Dlzsin, Kosztolnalfalu, Krstyanfalu, R.-Lehota 1305. **Lestyén:** Lestyén, Dobrocsna, Lomnica, Nevidzen, Szecs 1416. **V.-Bella:** V.-Bella, Csávoj, Temes 4206. **N.-Csauca:** N.-Csauca, Rasztochnó, K.-Csauca, Brusznó, Chrenóc, Jalovec, Lipuik 2867.

CSARNOK.

A szociáldemokraták.

Az ember benső sejtelve sugalja, hogy voltak mégis valamikor jobb idők, hogy volt mégis valaha bizonyos „aranykor”, mely után sóvárogva epedez lelkünk, hasztalan, hiába, megfajthetetlenül: s korunkban hirtelen támad egy áramlat, mely azt mondja: az elvesztett paradicsomot visszazsereztük, visszahódítottuk. S ha közelebbről nézzük azokat, kik megoldották e nagy talányt, azt látjuk, hogy azok napjaink rémemberei: a szociáldemokraták. Igen, ezek az urak igen gyakorlati vázlatot tudnak festeni e boldog állapotról: csak ők vennék kezükbe egyszer a kormánypálcát. És ezért nincs csodálni való azon, ha ez „irigylendő földi paradicsom” hirdetői ritka türelmetlenség-gel eszményképüket mielőbb megtestesítve látni akarják, de elszedi őket a halál, melyet a képzelt földi paradicsomukból sem tudnak kiűzni. Minden szegénységet, szűkölködést s nyomorúságot mindenkorra akarnak e földről eltávolítani. Gond és munkálkodás nélkül mindenki mindenben fog bővelkedni: senki sem lesz elégedetlen, senki szerencsétlen, senki bűnös, csak egy marad ki e paradicsomból, az Isten, kiről a szociáldemokraták mitsem akarnak tudni. Mégis csak külföldös az, hogy elődeink — kikben annyi lángész, annyi teremtő erőt fedezett fel a történelem s kik együttvéve annyi századot maguk felett Európán kívül hagytak a nélkül, hogy a „földi paradicsomról,” csalogató képet felföldöztek volna. A szerencsétlen Schwarz Berthold okosabban teszi, ha az átkozott puskapor helyett feltalálja a szociáldemokraták paradicsomát. A szociáldemokraták nagy profétája Bebel legyen a mi vezetőnk e paradicsomban s ő magyarázzon minden látványt. Elvezetemő nőket a szociáldemokrata paradicsomba, de vajjon önök mint körülülrő munkán (bocsánat t. olvasó, hogy ennyire degradáltak) utazásunk végén megkedvelik-e? az már más kérdés!

I.

A szociáldemokrácia akarja a munkásokat faradozásaitól és munkájuktól felmenteni és részükre a földi javakban való bővelkedést biztosítani.

Ime! itt jön az első boldogság argumentuma. A munkásnak azt mondja: „menyit kell neked szenvedned, ha tisztességesen akarsz e világon élni. Szabadban síró 5—6 apró gyerekednek naponta kenyeret adni, mily munkádba, mily iszonyú sok önmegtartózkodásodba kerül.”

Vigasztald magad, a szociáldemokraták uralma alatt alaposan jobb lesz a dolgod, mert naponta a munkaidő legfőlebb három órát tesz ki.

Tán nem fér ez a fejvedbe?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabonaárak az 1895. május 24-én a következők: arpa 6 ft 40-60 kr, buza 6 frt 60-80 kr, rozs 5 frt 80 kr és 6 frt, zab 6 frt 20 kr, tengeri 6 frt 50-80 kr, bab 8 frt.

Műtrágya: A „Hungária” műtrágya, kénsv és vegyi-ipar részvénytársaság Budapest. Az elmúlt heten a chilisaletrom-hausse tovább halad és első sorban tavaszi határidőre mutatkozó élénk kereslet. Ugy a gazdak, mint a szolidan dolgozó gyári vállalatok élénk örömmel fogadták a magyar földművelésügyi miniszternek a mezőgazdasági cikkek és termékek hamisításának eltiltását célzó törvényjavaslatát. Nem kevesebb rokonszenvvel fogadták dr. Lieberman tanárnak a gazdakongresszus 3-ik szakosztályában tárgyalt és elfogadott ama javaslatát, mely a műtrágyák hamisításának megállítására létesítendő törvény határozmányait állapítja meg. E javaslatnak nevezetesen az a célja, hogy megvédje a mezőgazdasággal foglalkozó népet oly lelkiismeretlen kereskedők ázerkedéseitől, kik csekélyebb értékű gyártmányokat magas árak mellett iparkodnak eladni. Említésre méltó, hogy a dr. Lieberman-féle javaslat folytán teljesen elesnek egy morva-lapnak ama közleménye, mely egy osztrák ceget ugyszólván csalással vádol. Változott árak. Jegyzéseink a következők: kettős szuperfoszfát 20-22% 6.0-6.45 frt. Prima-szuperfoszfát 16-18% = 4.85-5.40 frt, eredeti Hoyermann-féle Thomasalak 18-20% = 3.70-3.90 frt, valódi ind. párolt csontliszt 4-12 3-5% = 6.20-6.40 frt. Káli-trágya 20-25% = 3.10-3.25 forint. Ammoniak-szuperfoszfát 10-12%, 3-5% = 5.85-7.25 frt. Kénsvavas-káli 90-95% = 12.65-13.35 frt. — Chilisaletrom azonnali szállításra = 12.50-12.75 forint, ugyanaz áprilisi-májusi szállításra 12.20-12.35 frt. Tavaszi szállításra 1896. 12.40-12.60 frt. 100 kgonként zsákkal együtt elegysúly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint. — Vaszgálic Ia = 3.05-3.20 frt. Ugyanaz IIa = 2.85-3. — frt. Rezgálic = 24-25. — frt, netto 100 kgonként 50 kgos hordókban ab Budapest.

Irodalom.

Irodalmi pályázat. A Szent-István-Társulat pályázatot hirdet a katechetikus kisdévednevelés használandó kisdévednevelés és módszertan kézikönyvének írására. A munka anyagát megszabja a miniszteri tanterv. Az egyes osztályok számára írt részletek terjedelme álljon arányban az illető osztály heti óraszámával. Az egész munkát katechetikus vallásos és nemzeti szellem hassa át. A módszertani rész kiváló súlyt fektessen a képző foglalkozásokra, de e mellett gondosan nyújtsa a kisdévednevelés történetét is, úgy hogy a módszertan a kisdévednevelés-tudományban tisztázott elvek világánál teljes képet nyújtson a képző

foglalkozásokkal való elbánásról. Bővebb tájékozódás végett ismertesse meg a munka az olvasót kisdévednevelési irodalmunknak az egyes képző foglalkozásokat részletesen tárgyaló termékeivel. A neveléstani rész 16 éves leányok fel-fogásához mért színvonalon, világos és élvezetes nyelvezettel tárgyalja a lefektant, kellőleg kidomborítván a kisdédek szellemének fejlődési fokozatát és ezen fejlődő szellemmel való bánásmódot. Az egész mű 50 nyomtatott lvre terjedhet. Pályadíj 1200, egyezer kétszáz korona aranyban, mely díjért a mű teljesen a Szent-István-Társulat tulajdonába megy át. A pályamunkák a szerző nevét jelező zárt levél kíséretében 1896. április 1-ig bezárólag a Szent-István-Társulat titkári hivatalához küldendők. Budapest, 1895. május 20-ikán. A Szent-István-Társulat elnöksége.

Törvényszéki csarnok.

Magyar kir. Curia által elintéztett perek jegyzéke. Engel Adolf felperesnek Benyuska György és t. ellen 50 ftos váltóperben. — II-od bir. it. hbb.

Pozsonyi kir. ítélő tanács által elintéztett perek jegyzéke. Biróczy Flórnak — Hertelendy Ferenc és t. ellen 1400 ft iránti perben, I-ső bir. it. megváltoztatva. — Nyitra megye öszszesített árváspenzátnak — Berencsy Lajos ellen számadás előterjesztése iránti perben, — az I-ső bir. végzés megváltoztatva. — Aptel Adolf elleni esődügyben az I-ső bir. végzés hbb. Czóf Károlyi Alajosnének — Magyar-Sóók ellen halászati-jog megállapítása iránt, — I-ső bir. it. megváltoztatva.

A nyitrai kir. törvényszék által 1895. május 16. és 21-én elintéztett perek jegyzéke. Golej férj. Szató Matild és társainak — Koczka Simon és t. elleni birtokperben, — felperesek keresetének helyadva. Berge Adolfnak — Deutsch Jakab és t. ellen 1085 ft iránti perben, — felperes keresetének helyadva. — Just Hermann felperesnek — Reisz Julia örökösei ellen zálogjog törlése iránt, — felperes keresetének helyadva. — Arpás Liszly Ilon felperesnek — Jeszen János és t. elleni birtokperben, — felperes keresetének helyadva. — Tanka Károly és társainak — Szkleuár szül. Lucianszky Mária ellen zálogjog törlése iránt, — felperesek keresetének helyadva. — Milo János és társainak — Csampay Istvánné elleni birtokperben, — felperesek keresetének helyadva. — La-lutka Józsefnek — Lutka János és társai elleni birtokperben, — felperesek keresetének helyadva.

Telefon.

0. — s. Az illető lapra elvből nem szoktunk reflektálni soha: így tehát becslést, hogy különben jeles közleményét mellőzni vagyunk kénytelenek.

Besztercebánya. Névtelen leveleket nem adhatunk ki. Háttha az egész csak pusztán felültetés, és nem is igaz; kire hivatkozunk? „Egy előfizetőre”! Nekünk okvetlen tudunk kell, hogy ki a beküldő.

Biringer J. Sajnáljuk, az illető szám teljesen elfogyott. A postán tessék reklamálni, illetőleg reklamálja a postamester maga díjtalanul, akkor jobban fog vigyázni.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. május hó 1-től.

Tót-Megyer — Nagy-Bélic.

	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapest ny. p. u.	ind. 9:50	7:30	9:20	12:20
Bécs o. m. á. v.	ind. 11:00	9:00	9:35	4:00
Pozsony ind.	1:27	10:22	11:53	5:32
Tót-Megyer	ind. 5:10	11:50	4:50	7:25
Annamajor	5:23	12:01	5:01	7:36
Nagy-Surány	ind. 5:35	12:12	5:12	7:47
Aranyos-Marót	érk. 8:10	2:38	8:25	
	ind. 7:00			3:30
Nagy-Surány ind.	5:41	12:15	5:14	7:50
Ondróhó	5:55	12:27	5:26	8:02
Komjáth	6:09	12:38	5:36	8:13
Ivánka	6:48	1:10	6:08	8:43
Nyitra	érk. 7:08	1:27	6:25	9:06
	ind. 7:20	1:33	6:29	
Sarluska-Üzbégh	7:49	1:55	6:50	
Szomorfalú	8:22	2:21	7:16	
Ludány	8:52	2:43	7:38	
Nagy-Tapolcsány	9:29	3:07	8:01	
Bossány	9:51	3:25	8:18	
Nyitra-Zsámbokrét	10:13	3:43	8:35	
Nagy-Bélic	érk. 10:27	3:56	8:48	

Nagy-Bélic — Tót-Megyer.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Nagy-Bélic ind.	5:50	12:00		5:10
Nyitra-Zsámbokrét	6:03	12:13		5:24
Bossány	6:19	12:28		5:43
Nagy-Tapolcsány	6:39	12:50		6:18
Ludány	6:57	1:08		6:43
Szomorfalú	7:18	1:29		7:16
Sarluska-Üzbégh	7:45	1:56		7:49
Nyitra	8:05	2:16		8:12
Nyitra	ind. 8:08	2:21	4:35	8:22
Ivánka	8:26	2:40	4:58	8:45
Komjáth	8:54	3:09	5:36	9:20
Ondróhó	9:04	3:19	5:48	9:32
Nagy-Surány	érk. 9:15	3:30	6:01	9:45
Aranyos-Maróthra	érk. 2:38		8:25	
Aranyos-Marótról	ind. 7:00		3:30	6:40
Nagy-Surányból ind.	9:20	3:40	6:07	9:55
Annamajor	9:30	3:50	6:18	10:07
Tót-Megyer	érk. 9:40	4:00	6:30	10:19
Pozsonyba	érk. 11:22	5:47		4:18
Bécsbe	érk. 12:45	7:07		6:45
Budapestre	érk. 1:50-5:50	9:15	9:15	7:45

2-szeres és 3-szoros termékek

csakis mesterségesen szárított

műtrágyával

érhetőek el.

Hungária műtrágya, kénsv és vegyi ipar részvénytársaság Budapest.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.